

Ty jsi můj milovaný Syn...

Neděle Křtu Páně 12. 1. 2014

Hlavní čtení: Mt 3,13-17

Tak se mi líbíš! Milí bratři, milé sestry, to jsou slova pochvaly, která čas od času říkáme našim dětem, našim vnukům a vnučkám. To jsou slova uznání, která možná někdy řekne žákovi ve škole paní učitelka. *Tak se mi líbíš!* Touto větou chválím své děti, když se zrovna správně zachovají, když něco dobrého udělají. Když třeba na slovo poslechnou, nebo se přestanou mezi sebou dohadovat a usmíří se spolu. *Tak se mi líbíš!* Tato slova nevyjadřují obdiv z krásy člověka, nechválí někoho za to, že se pěkně oblékl, že mu to sluší (na rozdíl od věty: *Ty se mi líbíš!*). Jde v nich o to, že se někdo chová správně, dobře, příkladně – ať už přitom vypadá jakkoli.

Něco podobného slyší Ježíš poté, co vystoupí z řeky Jordánu, pokřtěný od Jana Křtitele. Z nebe se ozval hlas: *Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil.* A kraličtí překládají přesně: *Tentoť jest ten můj milý Syn, v němž mi se dobře zalíbilo.* Hospodin se těmito slovy přiznává k Ježíši. Nazývá jej svým Synem. Ne snad, že by to bylo něco zcela nového. Evangelista Matouš už nás o Vánocích upozornil, že ten, který se v Betlémě narodil Marii a Josefovi, byl počat z Ducha svatého, tedy má zcela ojedinělý vztah k Nejvyššímu Bohu. A když se po Herodově smrti vracel Josef s Marií, evangelista připojuje: *Tak se splnilo, co řekl Pán ústy proroka: 'Z Egypta jsem povolal svého syna.'* (Mt 2,15) Tedy již od Ježíšova narození a dětství je nám zřejmé, že je Syn Boží. Ale až poté, co Ježíš vystoupí z vod Jordánu pokřtěn od Jana, to Hospodin řekne naprosto zřetelně a sám za sebe: *Toto je můj milovaný Syn. V něm se mi zalíbilo.*

Tedy nejen že v Ježíši Pán Bůh našel zalíbení. Nejen: *Tak se mi, Ježíši, líbíš. Jsem na tebe hrdý! Jsem na tebe pyšný!* Hospodin oznámí ještě něco mnohem hlubšího: *V tobě, Ježíši, se mi zalíbilo.* Tedy: *Jsi mi tak milý, že jsem v tobě a ty ve mně.* Pán Bůh tu celému světu ohlašuje zcela ojedinělý vztah: cokoli Ježíš bude napříště činit, cokoli bude hlásat, jakkoli bude smýšlet, bude to v souhlasu a v jednotě s Hospodinem. V Janově evangeliu to Ježíš řekne naprosto trefně: *Věřte mi, že já jsem v Otcí a Otec ve mně.* (J 14,11)

Ale souvisí toto Boží radostné a hrdé prohlášení s tím, co se tedy událo v řece Jordánu? Souvisí nějakým způsobem Ježíšův křest a Boží slavnostní přiznání se k Ježíši?

Vraťme se na samotný začátek dnešního příběhu. Jan Křtitel křtí v řece Jordánu celé zástupy lidí. Vyzývá ty, kteří nejsou spokojeni se svým životem, aby činili pokání. Aby se obrátili. Aby litovali svých hříchů. Aby změnil od základu své životy, aby začali spoléhat na Boha a ne na sebe. A poté ty, kteří činili pokání, Jan pokřtil v řece Jordánu. Ponořil je do vody, aby z nich takto symbolicky smyl jejich hřích a oni mohli vyhlížet s radostí a beze strachu příchod Mesiáše.

Ale kde se vzal, tu se vzal - přichází Ježíš. Ten, kterého Jan zvěstuje. Ten, kterému Jan připravoval cestu a kterému nakonec i vyklidí pole. Ten Silnější, jak jej Jan nazývá. Ten, který už nebude křtít vodou, ale přímo Duchem svatým všechny obrácené, ale také ohněm všechny zlé a soudu propadlé. Jan jej poznal. To musí být on! Bohem poslaný Mesiáš!

Ale něco je jinak. Něco je špatně. Ježíš se přece jen trochu vymyká Janovým představám. Přinejmenším v tom, co po něm požaduje. Tento Silnější po Janovi totiž žádá křest v Jordánu. Chce, aby ho Jan pokřtil.

A to se Janovi nelíbí. Jan *mu bránil a říkal: "Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty jdeš ke mně?"* To se nám možná také někdy v životě stalo: že po nás druzí chtěli něco, co jsme nepokládali za správné, vhodné a dobré. Anebo prostě když po nás druzí vyžadují, abychom učili něco, co se přičí našemu zdravému rozumu a životním zkušenostem. Například kdybyste přišli k doktorovi, a ten by vás požádal, abyste vy prohlédli a následně léčili jeho. To se přece nehodí! Anebo kdyby přišel zákazník k prodavačce a řekl jí: *Podívejte se kolem sebe, milá paní. Co si budete přát, to vám koupím.* No buď je do ní blázen, anebo je prostě blázen. Ale normální to zkrátka není!

Slyšel jsem historku o tom, jak se za první republiky javorničtí dozvěděli, že Javorníkem projede ve vlaku prezident-osvoboditel, tatíček Masaryk. Však to jistě znáte lépe než já. Javorničtí se tehdy nastrojili, šli k trati s uvítacím výborem - písně nacvičené, pohoštění připravené. Jenže k jejich smutku prezident Masaryk pouze projel kolem nich. Vlak se nezastavil. Masaryk z vlaku nevystoupil a nepozdravil se s nimi. Jistě z toho tehdy byli smutní.

Ale představme si na chvíli, že by Masaryk nakonec z vlaku vystoupil, uctivě by se poklonil a javornickým by pro potěchu duše zaspíval nějakou píseň (zřejmě *Ach synku, syynku...*) a pak by je pohostil z vlastních zdrojů. A aby toho nebylo málo, někoho z javornických by poprosil, aby mu dal do ruky rýč – že mu poryje kus pole. To by byl učiněný poprask. To přece nejde. Tak to v životě nechodí.

My lidé jsme až příliš lidmi tohoto světa. A v tomto světě platí jasné pořádky – i přes všechnen ten chaos: ten, kdo je výše postavený, nechává si sloužit od toho, kdo je níže postavený. Ten, kdo je mocnější, nechává se obskakovat těmi, kteří tak mocní a vlivní nejsou. A basta!

Jenže Ježíš mění tyto odvěké řády. Staví je na hlavu a po celý život ukazuje, že v Božím království je tomu trochu jinak než v tom našem světě. Že z Boží vůle ten, kdo je silnější a mocnější, je zároveň pokorný. A umí se snížit a ponížít kvůli prospěchu těch, kteří to potřebují.

Tedy proto Jan brání Ježíšovi. Nechce křtít Mesiáše. Sám chce být od něj pokřtěn. Navíc Jan si jistě dobře uvědomuje, že sám není bez hříchu. Že on, na rozdíl od Ježíše, potřebuje smýt svůj hřích před Bohem.

Ale Ježíš? Je snad Ježíš hříšný? Copak on sám zhřešil, že chce být pokřtěn v Jordánu? Zde také Janovým rozpakům nad Ježíšovou poněkud nestandardní žádostí rozumíme. Vždyť my po celé generace vyznáváme, že Ježíš nebyl hříšný. Jak říká epištola Petrova: *On 'hříchu neučinil a v jeho ústech nebyla nalezena lest'*. (1Pt 2,22) Anebo v listu Židům čteme: *Vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu.* (Žd 4,15)

Tak proč se nechal od Jana pokřtít? Proč to Ježíš udělal, když sám byl bez hříchu? No protože se sám, ač bez hříchu, ztotožnil s naším hříchem. Vstoupil do našich vin. Jak trefně říká apoštol Pavel: *Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám Bůh ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti.* (2K 5,21)

Nedávno jsem jel s dalšími faráři na pastorálku. Bavili jsme se o všem možném, mimo jiné také o Izraeli. Po nějakém čase jsem zjistil, že jsem v tom autě jediný, kdo zatím v Izraeli nebyl. Kolegové také mluvili o Jordánu a shodovali se na tom, že z Jordánu je děsná stoka. Myslím si, pod dojmem dnešního příběhu, že Jordán byl stokou už za času Jana Křtitele. Tedy ne v tom doslovném smyslu. Ale v tom symbolickém smyslu stokou jistě byl. Vždyť Jordán odplavoval hřích lidí, kteří se tam nechali pokřtít. A to je ten nejhlubší důvod, proč se Ježíš právě tam noří do vody, proč se nechává pokřtít. Protože se noří do těch lidských hříchů. Protože se noří do těch našich vin. Ježíš přichází do té naší, lidské stoky, do těch našich duchovních splašků. Bere na sebe náš hřích a tím nás očišťuje. Zbavuje nás hříchů.

A křest v Jordánu - to je jen začátek, na jehož konci visí Ježíš přibit na kříži. Tam umírá a s ním jednou provždy umírá i náš hřích.

To je ten důvod, proč Hospodin chválí Ježíše: *Toto je můj milovaný Syn, v něm se mi zalíbilo.* Protože jen ten je Božím opravdovým Synem, kdo se umí snížit k bídě tohoto světa a k bídě člověka. Jen ten je Božím Synem, kdo z čiré lásky pozvedá člověka z bahna jeho hříchu a takto očištěného jej přivádí před Boha. A jen Ježíš toto všechno naplnil. Tedy jen Ježíš je Boží milovaný Syn. A Pán Bůh je na něho patřičně hrdý a náležitě si ho pochvaluje.

Milí bratři, milé sestry, také chvalme Pána Ježíše za to, že se nás hříšných neštítí a nevyhýbá se nám. Chvalme jej za to, že změnil běh tohoto světa, jeho dávné pořádky a pokorně sestoupil mezi nás, doprostřed té naší ubohosti a pozvedl nás k Bohu. A také věme, že pro zásluhy Ježíše Krista i nám patří Boží chvála. I nám dnes milostivý Bůh říká: *Tebe, můj synu, jsem si oblíbil. V tobě, má dcero, mám zalíbení.*

Modleme se:

Všemohoucí, věčný Bože, tys slavnostně prohlásil, že Kristus je tvůj milovaný Syn, když na něj při křtu v řece Jordánu sestoupil Duch Svátý; dej, ať všichni, které jsi přijal za své syny a dcery a dal jim nový život z vody a z Ducha, zůstávají v tvé lásce. O to tě prosíme skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. Amen.